

RUDOLF FIRKUŠNÝ
(1912 – 1994)

Jeho rodný dům se sice nedochoval, stával na konci ulice Palackého vedle Lidového domu, ale povědomí o této mimořádné osobnosti světové kultury je v našem městě silnější než kde jinde. Rudolf Firkušný (narodil se 11. února 1912) byl mladším synem místního notáře, měl staršího bratra Leopolda (Leoše) a sestru Marii. Po otcově předčasné smrti (r. 1915) se rodina přestěhovala do Brna. Oba bratři Firkušní byli hudebně nadaní. Leoš se věnoval spíše hudební teorii a organizačním aktivitám, u Rudolfa byl v raném věku rozpoznán jeho mimořádný hudební talent, když jako pětiletý rád brnkal na klavír. Získal si pozornost jednoho z nejpovolanějších, Leoše Janáčka. Ten prý neměl rád zázračné děti, ale vztahu Janáčka a Firkušného můžeme vyzorovat přímo otcovský vztah. Janáček se domníval, že pro tak malého chlapce bude vhodnější učitelka hudby, a tak doporučil jeho matce, aby se mu věnovaly zpočátku brněnské učitelky hudby, mj. vynikající pedagožka Růžena Kurzová. K dalším jeho učitelům patřili Vilém Kurz, J.Helfert, J.Suk, R. Karel ad. Firkušný studoval na brněnské a pražské konzervatoři. Mistrovské kurzy absolvoval u A.Schnabela v Berlíně, studium dovršil několika pobyty v zahraničí..

V osmi letech měl Rudolf Firkušný první samostatný koncert, o tři roky později přednesl jako sólista s Českou filharmonií Mozartův Korunovační koncert. V dalším roce sklízí velký úspěch ve Vídni. Jeho obdivovatelem a podporovatelem se stal i T.G.Masaryk, který mu poskytl stipendium na studium pod podmínkou, že řádně zvládne maturitu. Mladý Firkušný totiž žil plně svou hudbou a takové praktické záležitosti mu nedělaly starosti. Ve dvacátých letech koncertoval v mnoha hudebních centrech Evropy. Interpretoval díla světových i soudobých českých autorů, na prvním místě Bohuslava Martinů, se kterým se spřátelil. Ten mu věnoval řadu svých skladeb. V roce 1938 poprvé Firkušný vystoupil v New Yorku. To ještě netušil, že se mu toto město stane druhým domovem.

Před válkou také často pobýval v Paříži. Tam také po okupaci tam emigroval, žil v komunitě s B.Martinů, V. Kaprálovou, J.Muchou, J.Páleníčkem ad. V roce 1940 ho čs. exilová vláda vyslala do USA. Americkému publiku se představil klavírním koncertem v prosinci 1941 a v silné konkurenci (V.Horowitz, A. Rubinstein ad.) uspěl.

Po skončení druhé světové války se vrátil do Československa. V květnu 1946 účinkoval na 1. ročníku Pražského jara (které organizoval jeho bratr Leoš). Chtěl v Praze zakotvit. Po změně politických poměrů v roce 1948 se ale rozhodl zůstat v cizině. Do Československa se pak sporadicky vracíval na návštěvy za matkou a sestrou, které žily v Přerově. Na rodnou zem nikdy nezapomněl. Propagoval českou hudbu po celém světě. K lásce k českému jazyku a českým kořenům vedl také své dvě děti, když se v roce 1965 v Přerově oženil, vzal si půvabnou Přerovanku Taťánu Nevolovou, a založil rodinu.

V druhé polovině 80. let minulého století byl několikrát zván do rodné země. Vrátil se ale až v roce 1990, když účinkoval opět, po více než padesáti letech, na Pražském jaru. Se svým přítelem Rafelem Kublíkem absolvoval dlouhou řadu vystoupení, besed se studenty, nahrávky v hudebních studiích. Praha, Brno, Napajedla, Uherské Hradiště a další města ho poctila čestným občanstvím. Univerzita Karlova v Praze, Masarykova univerzita v Brně, brněnská JAMU mu udělily čestný doktorát. Město Napajedla pojmenovalo jeho jménem místní hudební školu, Mistr Firkušný se Napajedlanům odměnil nádherným koncertem.

Rudolf Firkušný zemřel 19. července 1994 ve Staatsburgu u New Yorku v USA. Jeho tělesné pozůstatky byly převezeny do rodinného hrobu na Ústředním hřbitově v Brně. Kontakt s jeho rodným městem nadále udržují obě jeho děti Veronika a Igor, které do České republiky téměř každý rok přijíždějí (mj. oba hovoří krásnou češtinou). Napajedlané na jeho počest pojmenovali jeho jménem koncertní síň v místním klášteře, kde se každoročně koná festival Pocta Rudolfu Firkušnému.

V novém napajedelském muzeu v budově kláštera se počítá s Pamětní síní Rudolfa Firkušného.